

Vaalirahoituksen valvonta vuoden 2025 aluevaaleissa

- Valtiontalouden tarkastusviraston kertomus



VALTIONTALOUDEN TARKASTUSVIRASTON
EDUSKUNNALLE ANNETTAVAT KERTOMUKSET

K 21/2025 VP



Vaalirahoituksen valvonta
aluevaaleissa 2025
- Valtiontalouden tarkastusviraston kertomus

K 21/2025 vp

Eduskunnalle



Valtiontalouden tarkastusvirasto on valvonut vuoden 2025 aluevaaleissa vaalirahoituksen ja vaalikampanjan kulujen ilmoitusvelvollisuuden noudattamista ehdokkaan vaalirahoituksesta annetussa laissa (273/2009) säädetyllä tavalla. Valtiontalouden tarkastusvirasto antaa lain 10 §:n 3 momentin nojalla eduskunnalle vaalikohtaisen kertomuksen saamistaan vaalirahoitusilmoituksista ja toiminnastaan ilmoitusvelvollisuuden noudattamisen valvonnassa (vaalirahoituksen valvontakertomus).

Helsingissä 16. joulukuuta 2025

Sami Yläoutinen
pääjohtaja

Pontus Londen
johtava tilintarkastaja

Julkaisutiedot

L 1796-9530

ISSN 1796-9530 (nid.)

ISSN 1796-9646 (pdf)

urn:nbn:vtv-K212025vp

<http://urn.fi/urn:nbn:vtv-K212025vp>

Dnro D/649/04.01.01.02/2025

PunaMusta Oy

Helsinki 2025

Kuvatiedot

Valokuvat sivuilla 8, 12 ja 20 Jessika Laakkonen.

Valokuvat sivuilla 26, 34 ja 38 Getty Images.

Sisällys

Eduskunnalle	3
Valvonnan päähavainnot	7
1 Mitä vaalirahoituksella tarkoitetaan ja miksi sitä valvotaan?	9
1.1 Mitä vaalirahoituksella tarkoitetaan?	9
1.2 Miksi vaalirahoitusta valvotaan?	10
2 Vaalirahoituksesta on tehtävä ilmoitus	13
2.1 Kenen täytyy tehdä ilmoitus vaalirahoituksesta?	14
2.2 Miten ja milloin vaalirahoitusilmoitus on tehtävä?	14
2.3 Ennakoilmoitus vaalirahoituksesta	14
2.4 Mitä tietoja vaalirahoitusilmoituksessa on annettava?	15
2.5 Millaista tukea vaalikampanjassa saa ottaa vastaan?	16
2.6 Vaalirahoituslaki kannustaa laajaan avoimuuteen	18
3 Valtiontalouden tarkastusviraston vaalirahoitusvalvonta	21
3.1 Tarkastusvirasto valvoo, että ilmoitusvelvolliset tekevät lakisääteisen vaalirahoitusilmoituksen	22
3.2 Tarkastusvirasto valvoo, että vaalirahoitusilmoituksissa on annettu oikeat ja riittävät tiedot	22
3.3 Tarkastusvirasto ohjaa ja neuvoa vaalirahoitusilmoituksen teossa sekä muistuttaa sen jättämisestä	24
3.4 Tarkastusvirasto julkaisee vaalirahoitusilmoitukset vaalirahoitusvalvonta.fi-verkkopalvelussa	24
4 Aluevaalien 2025 valvonnan havainnot	27
4.1 Vaalirahoitusilmoitukset ja ilmoitusvelvolliset	27
4.2 Ennakoilmoitukset vaalirahoituksesta	29
4.3 Tarkastusviraston kehotukset toimittaa vaalirahoitusilmoitus	31
4.4 Vaalirahoitusilmoitukseen toimittamiseen liittyvä uhkasakon asettaminen	32
4.5 Jälki-ilmoitusvelvollisuus kampanjalainasta	33
5 Aluevaalien 2025 vaalirahoitus euroissa	35
5.1 Kokonaisrahoitus, omat varat ja ulkopuolinen tuki	35
5.2 Ulkopuolisen tuen antajan pitää nimetä vaalirahoitusilmoituksessa	35
5.3 Kampanjakulut	36
6 Valvontavaltuuksien rajoitukset sekä vaalirahoituslain uudistustarpeet	39
6.1 Vaalirahoituslaki muuttui 1.7.2025	39
6.2 Valvontavaltuuksissa on puutteita	40
6.3 Lainsäädäntöä tulisi edelleen harmonisoida alue- ja kuntavaalien osalta	42
Viitteet	45

Valvonnan päähavainnot

Kaikki vuoden 2025 aluevaalien 5 209 ilmoitusvelvollista ovat jättäneet lain tarkoittaman vaalirahoitusilmoituksen eli ilmoituksen vaalikampanjansa rahoituksesta ja kuluista.

Vuoden 2025 aluevaaleissa 4 582 ilmoitusvelvollista eli 88 prosenttia kaikista ilmoitusvelvollisista jätti määräaikaan 16.6.2025 mennessä vaalirahoituslain edellyttämän vaalirahoitusilmoituksen. Aluevaaleissa ilmoitusvelvollisia ovat valtuutetuksi ja varavaltuutetuksi valitut. Jos ilmoitusvelvollinen on ollut ehdokkaana samanaikaisesti sekä aluevaaleissa että kuntavaaleissa, hän tekee yhden ilmoituksen, jossa on tiedot molempien vaalien vaalirahoituksesta. Ilmoitusvelvollinen vastaa vaalirahoitusilmoituksensa sisällöstä.

Vuoden 2025 aluevaaleissa vapaaehtoiset ennakkoilmoitukset piti toimittaa viimeistään vaalipäivää edeltävänä päivänä, eli 12.4.2025. Ennakkoilmoitus on suunnitelma vaalikampanjan rahoituksesta ja kuluista, ja se perustuu ilmoituksen tekohetken arvioon. Määräaikaan mennessä ennakkoilmoituksen jätti yhteensä 4 001 henkilöä eli 40 prosenttia kaikista ehdokkaista. Ehdokkaita aluevaaleissa oli 10 097.

Valtiontalouden tarkastusviraston valvontatoimien pääpaino oli vaalirahoituslain tarkoittamalla tavalla ilmoitusvelvollisuuden noudattamisessa. Tarkastusvirasto pyrki siis varmistamaan, että kaikki ilmoitusvelvolliset tekevät vaalirahoituslain tarkoittaman pakollisen vaalirahoitusilmoituksen. Samoin tarkastusvirasto varmisti, että ilmoituksissa ei ole olennaisia laskentavirheitä tai teknisiä virheitä.

Tarkastusvirasto pyysi tarvittaessa ilmoitusvelvollisilta lisäselvityksiä ja ilmoitusvelvolliset myös täydensivät ilmoituksiaan. Ilmoitusten tarkistamisen, lisäselvitysten ja ilmoitusten täydennysten jälkeen tarkastusviraston tietoon ei ole tullut seikkoja, joiden perusteella sillä olisi syytä epäillä vastaanottamiensa ilmoitusten oikeellisuutta.

Ilmoitusvelvollisten yhteenlaskettu vaalirahoitus oli vaalirahoitusilmoitusten perusteella vuoden 2025 aluevaaleissa 6,6 miljoonaa euroa. Ilmoitusvelvolliset saivat ulkopuolista tukea vaalikampanjoihinsa 2,6 miljoonaa euroa eli 39 prosenttia kokonaisrahoituksesta. Vuoden 2022 aluevaaleihin verrattuna vaalikampanjoiden keskimääräiset kampanjakulut pienentyivät.

Poliittisen toiminnan rahoitusta säädellään vaalirahoituslailla. Vaalirahoituslaki luo perustan vaalien ja vaalirahoituksen avoimuudelle ja läpinäkyvyydelle. Keskeinen osa vaalien avoimuutta on se, että äänestäjillä on mahdollisuus saada tietää, mistä puolueet tai muut ehdokkaita asettavat poliittiset toimijat ovat saaneet kampanjaansa rahoitusta. Vaalirahoituslakia noudatetaan eduskuntavaaleissa, presidentinvaalissa, aluevaaleissa, kuntavaaleissa sekä europarlamenttivaaleissa.

Vaalirahoituksena tulee ilmoittaa ehdokkaan omat varat ja hänen ottamansa lainat, joilla vaalikampanjaa on rahoitettu. Lisäksi tulee ilmoittaa kaikki ulkopuolinen tuki, jonka ehdokas, hänen tukiryhmänsä ja muut tukiyhteisönsä ovat saaneet kampanjaa varten. Ulkopuolisesta tuesta pitää ilmoittaa sekä yhteenlaskettu summa että erittely antajien mukaan. Vielä erikseen ilmoituksessa pitää nimetä merkittävien tukisummien antajat ja heiltä saatu tuki.

Vaalirahoitusilmoitukset ovat julkisia. Niihin voi tutustua vaalirahoitusvalvonta.fi-verkkopalvelussa.



Perin

Saat
mitä
tilaat.

Vihreät
De Grön



AR

Gr

24

Alue

1 Mitä vaalirahoituksella tarkoitetaan ja miksi sitä valvotaan?

Vaalirahoituslailla¹ säädellään poliittisen toiminnan rahoitusta. Vaalirahoituslaki luo perustan vaalirahoituksen läpinäkyvyydelle. Vaalirahoituslakia noudatetaan eduskuntavaaleissa, presidentinvaalissa, aluevaaleissa, kuntavaaleissa sekä europarlamenttivaaleissa.

Vaalirahoituslain tarkoituksena on lisätä vaalirahoituksen avoimuutta ja tietoa ehdokaiden mahdollisista sidonnaisuuksista. Osa avoimuutta on, että äänestäjät voivat saada tietoa, mistä poliittiset toimijat vastaanottavat rahoitusta. Lailla pyritään myös rajoittamaan ehdokaiden vaalikampanjoiden kulujen kasvua.

1.1 Mitä vaalirahoituksella tarkoitetaan?

Vaalirahoituksella tarkoitetaan kaikkea rahoitusta, jolla katetaan ehdokkaan vaalikampanjan toteuttamisesta aikaisintaan kuusi kuukautta ennen vaalipäivää ja viimeistään kaksi viikkoa vaalipäivän jälkeen aiheutuneita kuluja riippumatta siitä, milloin nämä maksetaan. Kampanja-aika alkaa kuusi kuukautta ennen vaalipäivää ja päättyy kaksi viikkoa vaalipäivän jälkeen.

Ehdokkaan vaalirahoituksen vastaanottaja voi olla ehdokas itse, hänen tukiryhmänsä tai muu yksinomaan ehdokkaan tukemiseksi toimiva yhteisö. Vaalirahoituksen näkökulmasta ne muodostavat yhden kokonaisuuden, ja ilmoitusvelvollisen pitää ilmoittaa niiden kaikkien vastaanottama vaalirahoitus.

Ehdokkaan vaalirahoitus voi koostua

1. ehdokkaan omista varoista ja hänen ottamistaan lainoista
2. ehdokkaan, ehdokkaan tukiryhmän tai muun yksinomaan ehdokkaan tukemiseksi toimivan yhteisön saamasta tuesta
3. muusta tuesta.

Vaalirahoituksena ilmoitetaan vaalirahoitus sekä yhteensä että eriteltynä ehdokkaan omat varat, ehdokkaan ottamat lainat sekä kaikki ehdokkaan, ehdokkaan tukiryhmän tai muun yksinomaan ehdokkaan tukemiseksi toimivan yhteisön saama tuki.

Kaikki ehdokkaan, ehdokkaan tukiryhmän tai muun yksinomaan ehdokkaan tukemiseksi toimivan yhteisön saama tuki tulee ryhmitellä ilmoituksessa antajan mukaan yksityishenkilöiltä, yrityksiltä, puolueelta, puolueyhdistyksiltä ja muilta tahoilta saaduksi tueksi.

Vaalikampanjan kuluina pidetään kaikkia sellaisia kampanja-aikana syntyneitä kuluja, joiden toiminnallisena tarkoituksena on edistää ehdokkaan valintaa vaaleissa ja joihin ehdokas voi itse vaikuttaa.

1.2 Miksi vaalirahoitusta valvotaan?

Avoimet ja rehelliset vaalit ovat toimivan demokratian kulmakivi. Vaalirahoituslain keskeinen tavoite on ehkäistä korruptiota ja taata riittävät voimavarat poliittisen järjestelmän toiminnalle. Puolue- ja vaalirahoituksen rajoitusten ja läpinäkyvyyteen liittyvien tavoitteiden on yleisesti todettu jäävän puolitiehen, jos järjestelmät eivät sisällä aktiivista valvontaa ja käytännön sanktiouhkaa.

Keskeinen osa vaalien avoimuutta on se, että äänestäjillä on mahdollisuus saada tietää, mistä ehdokkaat tai ehdokkaita asettavat poliittiset toimijat ovat saaneet kampanjaansa rahoitusta. Vaalirahoituslakiin on siksi otettu säännös, jonka mukaan merkittävästi kampanjaa rahoittaneiden tukijoiden nimet ja tuen määrät on ilmoitettava erikseen vaalirahoitusilmoituksella. Tarkastusvirasto julkaisee saamansa ilmoitukset viipymättä vaalirahoitusvalvonta.fi-verkkopalvelussa, jossa kaikilla on mahdollisuus tarkastella ilmoitettuja tietoja.

Voimakas taloudellinen riippuvuus yhdestä rahoittajatahosta voi synnyttää epäilyksiä, että rahoittaja pyrkisi vaikuttamaan epäasiallisesti ehdokkaisiin tai ehdokkaita asettavan tahon harjoittamaan politiikkaan.² Siksi vaalirahoituslakiin on kirjattu enimmäismäärä, jonka verran tukea saa vastaanottaa yhdeltä ja samalta tukijalta. Poikkeuksen tähän muodostaa presidentinvaali, jonka osalta vaalirahoituslakiin ei ole kirjattu yhden ja saman tukijan tuen enimmäismäärää. Lain esitöissä on todettu, että tukikattoa ei määrättäisi presidentinvaaliin, jossa kampanjat ovat yleensä puoluevetoisia ja suurempia kuin muissa vaaleissa.³

Ilmoitusvelvollisten velvollisuus ilmoittaa vaalikampanjansa rahoituksesta lisää julkista tietoa ehdokkaiden mahdollisista sidonnaisuuksista. Vaalirahoitusilmoituksessa tuki tulee ryhmitellä antajan perusteella yksityishenkilöiltä, yrityksiltä, puolueelta, puolueyhdistyksiltä ja muilta tahoilta saaduksi tueksi.

Tarkastusvirasto valvoo ilmoitusvelvollisuuden noudattamista. Lisäksi kansainvälisillä organisaatioilla on tärkeä rooli avoimuutta koskevien hyvien käytäntöjen laatimisessa sekä sen valvomisessa, että valtiot noudattavat vaalirahoitusta koskevia sitoumuksia ja normeja.



Vaalirahoituslaki luo perustan vaalirahoituksen läpinäkyvyydelle.

Merkittävästi kampanjaa rahoittaneiden tukijoiden nimet ja tuen määrä on ilmoitettava erikseen vaalirahoitusilmoituksella.



Vaalirahoituslaki tuli voimaan vuonna 2010. Laissa otettiin huomioon Euroopan neuvoston korruptionvastaisen toimielimen GRECON (Group of States against Corruption) Suomelle antamat suositukset. Niistä yksi koski vaalirahoituksen valvontatehtävien osoittamista riippumattomalle tarkastusvirastolle.

Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestö ETYJ tarkkailee säännöllisesti presidentinvaaleja, europarlamenttivaaleja ja eduskuntavaaleja. ETYJ laatii jokaisesta vaalitarkkailusta erillisen raportin, joka on saatavilla ETYJin verkkosivuilla.

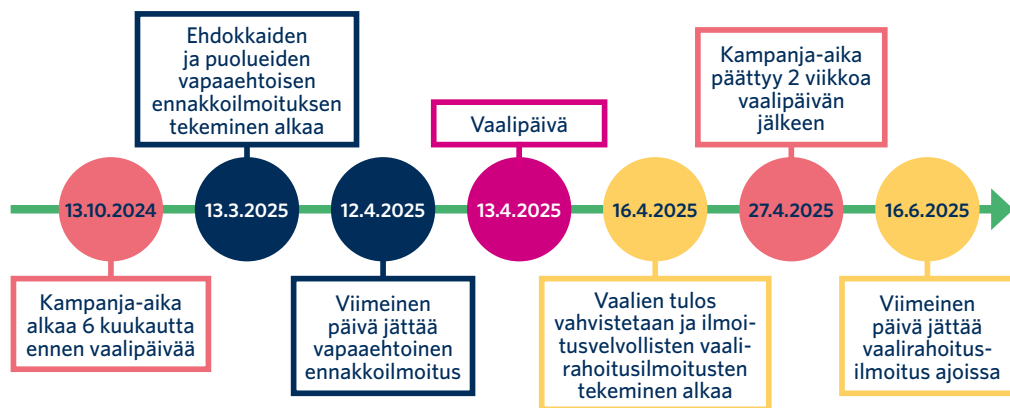


2 Vaalirahoituksesta on tehtävä ilmoitus

Vaalirahoituslaissa edellytetään, että vaaleilla luottamustoimeen valittujen ja muiden ilmoitusvelvollisten on tehtävä vaalirahoitusilmoitus. Ilmoitus lähetetään tarkastusvirastolle, joka valvoo, että kaikki ilmoitusvelvolliset tekevät ilmoituksen ja että ilmoitukset sisältävät vaalirahoituslain edellyttämät tiedot.

Vaalirahoituslakiin sisältyy myös vaalirahoituksen rajoituksia. Laissa on lueteltu tahoja, joilta vaalirahoitusta ei saa ottaa vastaan. Laissa on myös määritelty enimmäismäärä tuelle, jonka ehdokas, ehdokkaan tukiryhmä tai muu yksinomaan ehdokkaan tukemiseksi toimiva yhteisö saa vastaanottaa yhdeltä ja samalta tukijalta. Vaalirahoituksen rajoitusten valvonta ei vaalirahoituslain mukaan kuulu tarkastusviraston valvontatehtävään. Tarkastusviraston yksi tehtävä on kuitenkin varmistaa vaalirahoitusilmoituksen tietojen oikeellisuus ja riittävyys, ja näin se osana valvontatehtäviään käytännössä valvoo rajoitusten noudattamista.

Vaalirahoitusilmoitukset ovat julkisia, ja kenellä tahansa on oikeus tutustua niihin. Tarkastusvirasto julkaisee saamansa ilmoitukset välittömästi vaalirahoitusvalvonta.fi-verkopalvelussa. Siellä ilmoitukset ovat julkisesti saatavilla vaalirahoituslain määrittelemän ajan, viisi vuotta aluevaalien tuloksen vahvistamisesta.



Kuvio 1: Aluevaalit 2025 aikajanalla.



2.1 Kenen täytyy tehdä ilmoitus vaalirahoituksesta?

Vaalirahoituslaissa määritellään, ketkä ovat vaaleissa *ilmoitusvelvollisia*, eli kenen tulee tehdä tarkastusvirastolle ilmoitus vaalikampanjan rahoituksesta.⁴ Aluevaaleissa ilmoitusvelvollinen on valtuutetuksi ja varavaltuutetuksi valittu.

Ehdokas voi olla samanaikaisesti ehdolla sekä aluevaaleissa että kuntavaaleissa. Vaikka ehdokas olisi tullut valituksi vain toisessa vaalissa, hänen pitää vaalirahoituslain mukaan ilmoittaa vaalirahoituksensa molemmista vaaleista. Tällöin ilmoitusvelvollinen tekee yhden ilmoituksen, jossa on tiedot molempien vaalien vaalirahoituksesta. Kertomuksessa käytetään nimitystä *yhdistelmäehdokas* niistä ilmoitusvelvollisista, jotka ovat jättäneet yhden, molemmat vaalit kattavan ilmoituksen.

Vaalirahoituslain mukaan ilmoitusvelvollinen vastaa vaalirahoitusilmoituksensa sisällöstä. Vaalirahoitusilmoituksessa havaituista yksittäisistä pienistä virheistä ei ole säädetty erillisiä sanktioita. Olennaiset virheet ja puutteet tulee kuitenkin korjata, sillä tarkastusvirasto voi asettaa uhkasakon, jos ilmoitus havaitaan olennaisilta osin virheelliseksi tai puutteelliseksi. Lisäksi tarkastusvirasto voi asettaa uhkasakon, jos ilmoitusvelvollinen ei toimita vaalirahoitusilmoitusta lainkaan.

2.2 Miten ja milloin vaalirahoitusilmoitus on tehtävä?

Vaalirahoitusilmoitus tulee tehdä tarkastusvirastolle kahden kuukauden kuluessa siitä, kun vaalien tulos on vahvistettu. Tarkastusvirasto lähettää ilmoitusvelvollisille ohjeen vaalirahoitusilmoituksen tekemiseksi. Aluevaalien tulos vahvistettiin 16.4.2025, ja vaalirahoitusilmoitus tuli jättää viimeistään 16.6.2025.

Ilmoituksen voi tehdä tarkastusviraston vaali- ja puoluerahoitusvalvonnan asiointipalvelussa tai lähettämällä täytetyn lomakkeen tarkastusvirastoon sähköpostilla tai kirjeenä. Lain edellyttämät tiedot voidaan toimittaa myös muulla tavalla. Tarkoitus kuitenkin on, että mahdollisimman moni toimittaisi ilmoituksensa sähköisessä muodossa.⁵

2.3 Ennakkoilmoitus vaalirahoituksesta

Äänestäjillä tulisi jo äänestyspäätöstä tehdessään olla käytössä tietoa ehdokkaiden vaalirahoituksesta. Siksi vaalirahoituslaissa on säädetty vapaaehtoisesta ennakkoilmoituksesta, jolla ehdokkaat ja heidät asettaneet puolueet voivat ennen vaaleja ilmoittaa suunnitelmansa vaalikampanjan kuluista ja rahoituksesta.

Ennakkoilmoituksen voi tehdä ehdokaslistojen yhdistelmän valmistumisen ja vaalipäivän välisenä aikana. Ilmoitus tehdään tarkastusvirastolle, joka julkistaa sen viipymättä vaalirahoitusvalvonnan verkkopalvelussa.

Tarkastusviraston ohje ennakkoilmoituksen tekemisestä on saatavilla muun muassa vaalirahoitusvalvonnan verkkopalvelussa. Tarkastusvirasto myös viestii ennakkoilmoituksen tekemisestä verkkosivuillaan ja sosiaalisen median tileillään, jotta mahdollisimman moni ehdokas tekisi ennakkoilmoituksen.⁶

2.4 Mitä tietoja vaalirahoitusilmoituksessa on annettava?

Vaalirahoitusilmoituksessa ilmoitusvelvollisen on eriteltävä vaalikampanjansa rahoitus ja kulut. Vaalirahoituksella tarkoitetaan kaikkea rahoitusta, jolla katetaan ehdokkaan vaalikampanjan toteuttamisesta aikaisintaan kuusi kuukautta ennen vaalipäivää ja viimeistään kaksi viikkoa vaalipäivän jälkeen aiheutuneita kuluja riippumatta siitä, milloin nämä maksetaan.⁷

Vaalikampanjan rahoitus

Vaalirahoitus voi olla joko ehdokkaan omia varoja tai lainoja tai ulkopuoliselta saatua tukea. Ulkopuolinen tuki on voitu antaa esimerkiksi rahana, tavarana, palveluna tai muulla vastaavalla tavalla. Tuki voi olla myös vastikkeellista, eli ehdokas tai hänen tukiryhmänsä on kerännyt sen myymällä yksilöitäviä tavaroita tai palveluja.

Tavanomainen talkootyö ja tavanomaiset ilmaispalvelut eivät ole laissa tarkoitettua tukea, eikä niitä tarvitse ilmoittaa vaalirahoitusilmoituksessa.

Ilmoitusvelvollisen tulee ilmoittaa vaalikampanjansa rahoitus eriteltynä

- ehdokkaan omiin varoihin ja ehdokkaan ottamiin lainoihin
- kaikkeen ulkopuoliseen tukeen, jonka ehdokas, hänen tukiryhmänsä tai muu yksinomaan ehdokkaan tukemiseksi toimiva yhteisö on vastaanottanut.

Ulkopuolinen tuki pitää eritellä antajan mukaan yksityishenkilöiden, yritysten, puolueen, puolueyhdistysten ja muiden tahojen antamaan tukeen.

Jos yksittäisen tuen arvo aluevaaleissa on vähintään 1 500 euroa, vaalirahoitusilmoituksessa on ilmoitettava erikseen tuen arvo ja sen antajan nimi. Jos ilmoitusvelvollinen oli ehdolla sekä aluevaaleissa että kuntavaaleissa, hänen on ilmoitettava erikseen tuen arvo ja antajan nimi kaikista vähintään 800 euron arvoisista tukisuorituksista.

Useat samalta tukijalta saadut tukisuoritukset tulee laskea yhteen ja ilmoittaa yhtenä tukena.

Jos saadun tuen arvo on vähintään 1 500 euroa ja yhdistelmäehdokkaalla vähintään 800 euroa, on tuen arvo ja tukija ilmoitettava





Ilmoitusvelvollisen on eriteltävä vaalikampanjansa kulut ja rahoitus.

Jos ilmoitusvelvollinen tai hänen tukiryhmänsä on ottanut lainaa vaalikampanjan kulojen kattamiseksi, ilmoitusvelvollisen on tehtävä tarkastusvirastolle lainasta jälki-ilmoitus. Jälki-ilmoituksessa pitää ilmoittaa lainan määrä ja sellaiset ulkopuolisilta lainan maksamiseen saadut tukisuoritukset, joiden arvo on vähintään 1 500 euroa.⁸

Vaalikampanjan kulut

Vaalikampanjan kuluja ovat kaikki kampanja-aikana syntyneet kulut, joiden tarkoituksena on edistää ehdokkaan valintaa vaaleissa ja joihin ehdokas voi itse vaikuttaa. Kulujen on tullut syntyä kampanja-aikana, mutta ne on voitu maksaa kampanja-ajan ulkopuolella.

Vaalirahoitusilmoituksessa kampanjakulut tulee eritellä vaalimainonnan ja mainonnan suunnittelun kuluihin, vaalitilaisuuksien kuluihin, vastikkeellisen tuen hankintakuluihin sekä muihin kuluihin.

Vaalimainonnan kuluina tulee ilmoittaa kaikki ehdokkaan, hänen tukiryhmänsä ja ehdokkaan tukemiseksi toimivan yhteisön maksama ulkomainonta sekä mainonta sanoma-, aikakaus- ja ilmaisjakelulehdissä, radiossa ja televisiossa, tietoverkoissa, sosiaalisessa mediassa ja muissa viestintävälineissä. Lisäksi tulee ilmoittaa painettujen vaalilehtien, -esitteiden ja muiden materiaalien hankintakulut sekä mainonnan suunnittelun kulut.⁹ Jaotelu perustuu vaalirahoituslakiin.

2.5 Millaista tukea vaalikampanjassa saa ottaa vastaan?

Vaalirahoitukselle on vaalirahoituslaissa säädetty eräitä rajoituksia. Laissa ei ole säädetty sanktioita rajoitusten laiminlyönnistä. Sanktioita ei ole säädetty, koska lainsäätäjän mukaan rajoitusten rikkomisesta koituva negatiivinen julkisuus voidaan nähdä rangaistuksena itsessään. Rajoitusten noudattamatta jättämisestä kannetaan niin sanottua poliittista vastuuta. Tarkastusvirasto voi asettaa uhkasakon vain, jos se havaitsee oleellisia virheitä tai puutteita vaalirahoitusilmoituksen sisällössä.

Tarkastusvirasto pyrkii omalla toiminnallaan siihen, että mahdollisimman moni ehdokas ja ilmoitusvelvollinen tietää vaalirahoitusta koskevista rajoituksista ja että yleisö pystyy tarkastelemaan, ovatko vaaleilla valitut ja muut ilmoitusvelvolliset noudattaneet vaalirahoituslain rajoituksia. Tarkastusvirasto julkaisee saamansa vaalirahoitusilmoitukset välittömästi vaalirahoitusvalvonta.fi-verkkopalvelussa. Julkaistuja ilmoituksia säilytetään verkkopalvelussa viiden vuoden ajan vaalien tuloksen vahvistamisesta. Vuoden 2025 aluevaalien ilmoituksia säilytetään 16.4.2030 asti.

Kampanjatuen antaja pitää voida selvittää

Vaalirahoituslain mukaan tuen antaja tulee voida selvittää. Ehdokas ei saa ottaa vastaan sellaista tukea, jonka antajaa ei voi selvittää. Tämä ei kuitenkaan koske tavanomaisesta keräystoiminnasta, kuten arpajaislipukkeiden myynnistä tai lipaskeräyksestä, saatua tukea, missä yksittäisen henkilön osallistuminen jää tyypillisesti hyvin pienimuotoiseksi.¹⁰

Tukea ei saa vastaanottaa julkisyhteisöiltä – myös ulkomaisen tuen vastaanottamista rajoitetaan

Vaalikampanjaan ei saa vastaanottaa tukea valtiolta, hyvinvointialueelta, hyvinvointiyhtymältä, kunnalta tai kuntayhtymältä. Tukea ei myöskään saa ottaa vastaan valtion, hyvinvointialueen tai kunnan liikelaitokselta, julkisoikeudelliselta yhdistykseltä, laitokselta tai säätiöltä eikä valtion tai kunnan määräysvallassa olevalta yhtiöltä. Tavanomainen vieraanvaraisuus on kuitenkin sallittu.

Ulkomaista tukea saa ottaa vastaan vain yksityishenkilöiltä sekä sellaisilta yhteisöiltä ja säätiöiltä, jotka edustavat ehdokkaan aatesuuntaa.¹¹ Sen sijaan ulkomaisilta yrityksiltä on kiellettyä vastaanottaa tukea.

Aluevaaleissa samalta tukijalta saa vastaanottaa tukea enintään 6 000 euron arvosta

Ehdokas, ehdokkaan tukiryhmä ja muu yksinomaan ehdokkaan tukemiseksi toimiva yhteisö saavat aluevaaleissa ottaa vastaan tukea samalta tukijalta enintään 6 000 euron arvosta. Yhdistelmäehdokkaan kampanjassa vastaava euromääräinen rajoitus on yhteensä 9 000 euroa, 6 000 euroa aluevaalien ja 3 000 euroa kuntavaalien osalta.

Vaalirahoituslain enimmäismäärä koskee kaikkea samalta tukijalta vaalikampanjaan saatua tukea. Tuen on voinut vastaanottaa ehdokas tai tämän tukiyhteisö, tai se on voinut tulla toisen tahon, esimerkiksi puolueen tai puolueyhdistyksen, välittämänä. Näiden suoritusten yhteenlaskettu arvo ei saa ylittää laissa määriteltyjä rajoja.¹²

Tuen enimmäismäärään rajoitus ei koske puolueelta ja puolueyhdistyksiltä saatavaa tukea. Niiltä saatavan tuen määrää ei ole vaalirahoituslaissa rajoitettu.

Suurimpien tukijoiden nimet on julkistettava

Jos aluevaalien kampanjaan on saatu yksittäiseltä tukijalta tukea yhteensä vähintään 1 500 euron arvosta, on tuen antajan tiedot kerrottava vaalirahoitusilmoituksessa. Yhdistelmäehdokkaan ilmoituksessa on ilmoitettava erikseen kunkin vähintään 800 euron arvoisen tuen antajan nimi sekä tuen arvo. Tukijan tietojen ilmoittamisen raja määritellään vaalirahoituslaissa, ja se on vaalikohtainen.¹³

Vaalirahoitukselle on laissa säädetty eräitä rajoituksia, mutta niiden laiminlyönnistä ei ole laissa sanktioita.



Yksityishenkilön nimeä ei saa ilmoittaa ilman hänen nimenomaista suostumustaan, jos hänen antamansa tuen arvo alittaa vaalirahoituslain rajan eli on pienempi kuin 1 500 euroa tai yhdistelmäehdokkaan osalta 800 euroa.

Vaalimainoksesta on käytävä ilmi mainoksen maksaja

Vaalikampanjassa on huolehdittava siitä, että kampanjaan kuuluvasta tai sitä tukemaan tarkoitettusta mainoksesta käy ilmi sen maksajan nimi.

Jos yksityishenkilön maksaman mainoksen arvo on aluevaaleissa alle 1 500 euroa, maksajan nimen julkaisemiseksi on oltava häneltä nimenomainen lupa. Aluevaaleissa yksityishenkilön nimi on julkaistava aina, kun hänen maksamansa mainoksen arvo on vähintään 1 500 euroa ja yhdistelmäehdokkaan osalta 800 euroa.¹⁴

2.6 Vaalirahoituslaki kannustaa laajaan avoimuuteen

Lainsäädäntö mahdollistaa ehdokkaille hyvin laajan avoimuuden vaalirahoituksesta. Vain yksityishenkilöiltä vastaanotetun rahoituksen osalta ehdokkaalla tulee olla lupa tukijan nimen julkaisuun, jos tuki alittaa vaalirahoituslaissa määritellyn rajan eli aluevaaleissa alle 1 500 euroa ja yhdistelmäehdokkaan osalta 800 euroa.

Muiden kuin yksityishenkilöiden osalta ehdokkaiden on mahdollista nimetä jokaisen yksittäisen tukisuorituksen antaja, vaikka tuki alittaisi vaalikohtaiset ilmoitusrajat. Toistaiseksi harva nimeää vapaaehtoisesti ilmoitusrajan alle jäävien lahjoitusten antajia. Useimmat pitävät sen sijaan kiinni oikeudestaan julkaista tietoja rahoittajistaan vain vaalirahoituslain minimivaatimusten mukaisesti.

13C äänestysalue
röstningsomr.

ÄÄNESTYSPAIKKA



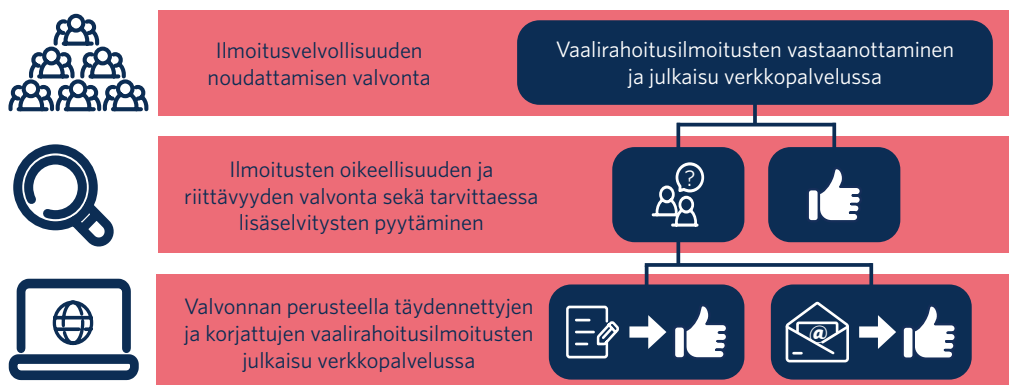
RÖSTNINGSTÄLLE

3 Valtiontalouden tarkastusviraston vaalirahoitusvalvonta

Tarkastusvirastolle on vaalirahoituslaissa säädetty tehtäväksi valvoa, että vaaleissa valitut ja muut ilmoitusvelvolliset tekevät vaalirahoituslain mukaisen vaalirahoitusilmoituksen. Tarkastusvirasto valvoo myös, että ilmoitukset sisältävät lain edellyttämät tiedot vaalirahoituksesta ja että tiedot ovat oikein.¹⁵ Kaikkien ilmoitusvelvollisten on pakko antaa vaalirahoitusilmoitus ja lain edellyttämät, yksilöidyt tiedot kampanjan rahoituksesta – myös siinä tapauksessa, että ilmoitusvelvollinen ei olisi käyttänyt rahaa kampanjaan. Ilmoitusvelvollinen vastaa aina ilmoituksen sisällöstä.

Tarkastusvirasto myös neuvoo vaalirahoitusilmoituksen tekemisessä sekä muistuttaa ilmoitusvelvollisia ilmoituksen tekemisestä. Jos ilmoitusvelvollinen ei tarkastusviraston kehoituksesta huolimatta tee laissa säädettyä ilmoitusta tai jos tarkastusvirasto havaitsee, että ilmoitus on olennaisilta kohdiltaan ilmeisen virheellinen tai puutteellinen, tarkastusvirasto voi velvoittaa ilmoitusvelvollisen sakon uhalla tekemään ilmoituksen tai korjaamaan virheen tai puutteen.

Vaalirahoituslain muiden säännösten valvonta ei kuulu tarkastusviraston tehtäviin. Esimerkiksi ehdokkaan vaalirahoituksen rajoitukset eivät kuulu tarkastusviraston valvontakokonaisuuteen vaan niin sanottuun poliittisen vastuun piiriin. Käytännössä kuitenkin tarkastusvirasto usein valvoo rajoitusten noudattamista valvomalla ilmoituksen tietojen oikeellisuutta ja riittävyyttä. Vaalirahoituksen rajoituksia on käsitelty kertomuksen kohdassa 2.5.



Kuvio 2: Vaalirahoituksen valvonnan prosessi.

Vaalirahoitusilmoitukset ovat julkisia, eli kenellä tahansa on oikeus tutustua niihin. Tarkastusvirasto pitää yllä vaalirahoitusvalvonta.fi-verkkopalvelua, jossa se julkaisee saamansa vaalirahoitusilmoitukset viipymättä. Palvelussa voi tarkastella myös aikaisempien vaalien ilmoituksia. Palveluun on laadittu valmiita raportteja helpottamaan tiedonhakua.

3.1 Tarkastusvirasto valvoo, että ilmoitusvelvolliset tekevät lakisääteisen vaalirahoitusilmoituksen

Tarkastusvirasto laati ennen kampanja-ajan alkua ohjeet vaalirahoitusilmoituksen tekemisestä vuoden 2025 vaaleissa. Ohjeet ovat saatavilla Finlex-säädöstietopankissa sekä vaalirahoitusvalvonta.fi-verkkopalvelussa. Ohjeet toimitettiin myös kaikille ilmoitusvelvollisille.

VAALIRAOITUSVALVONNAN KRITERIT: Ilmoitusvelvollisuuden noudattaminen¹⁶

Tarkastusvirasto valvoo ilmoitusvelvollisuuden noudattamista seuraavin kriteerein:

1. Kaikki ilmoitusvelvolliset tekevät vaalirahoitusilmoituksen.
2. Vaalirahoitusilmoitus on jätetty määräajassa eli kahden kuukauden kuluessa vaalituloksen vahvistamisesta.
3. Vaalirahoitusilmoituksen on tehnyt laissa ilmoitusvelvolliseksi määritelty taho. Ilmoitusta ei voi jättää toisen puolesta.
4. Vaalirahoitusilmoituksessa on lain edellyttämät tiedot.

Jos ilmoitusvelvollinen ei kehotuksesta huolimatta tee vaalirahoitusilmoitusta tai jos ilmoitus on olennaisilta osin ilmeisen virheellinen tai puutteellinen, tarkastusvirasto voi velvoittaa ilmoitusvelvollisen sakon uhalla tekemään ilmoituksen tai korjaamaan virheen tai puutteen. Uhkasakon asettaa Valtiontalouden tarkastusvirastosta annetussa laissa tarkoitettu uhkasakkolautakunta.

3.2 Tarkastusvirasto valvoo, että vaalirahoitusilmoituksissa on annettu oikeat ja riittävät tiedot

Osana valvontatehtävänsä toteuttamista tarkastusvirasto saattaa pyytää harkintansa mukaan ilmoitusvelvollisilta lisätietoja ja selvityksiä, joista se pystyy tarkistamaan ilmoituksen oikeellisuuden ja riittävyyden.

Velvollisuus toimittaa tietoja koskee kuitenkin ainoastaan ilmoitusvelvollista, eikä tarkastusvirastolla ole oikeutta vaatia selvityksiä ja lisätietoja kolmansilta tahoilta. Näin ollen tarkastusvirastolla ei ole käytännössä oikeuksia vaatia tai kerätä niin sanottuja vertailutietoja ilmoitusten oikeellisuuden tarkistamiseksi. Tämä on valvonnan kannalta olennainen rajoitus.

VAALIRAHOITUSVALVONNAN KRITEERIT: Mitä tietoja vaalirahoitusilmoituksista tarkistetaan?¹⁷

Vaalirahoitusilmoituksia vastaanottaessaan tarkastusvirasto varmistaa, että ilmoitukset sisältävät vaalirahoituslain edellyttämät tiedot. Tarkastusvirastolla on oikeus pyytää ilmoitusvelvollisilta kampanjatilioitteita tai vastaavia vaalirahoitusilmoituksia täydentäviä tietoja ja selvityksiä, joista se voi tarkistaa, pitävätkö ilmoituksen tiedot paikkansa.

1. Ehdokkaan tiedot

Ilmoitus sisältää ehdokkaan täydellisen nimen, arvon, ammatin tai toimen. Lisäksi ilmoitus sisältää ehdokkaan asettaneen puolueen nimen tai maininnan siitä, että hän on ollut valitsijayhdistyksen ehdokas.

2. Vaalikampanjan kulut

Ilmoitus sisältää vaalikampanjan yhteenlasketut kulut. Kulut on eritelty vaalimainontaan sanoma-, ilmaisjakelu- ja aikakauslehdissä, radiossa, televisiossa sekä tietoverkoissa ja muissa viestintävälineissä, ulkomainontaan, vaalilehtien, esitteiden ja muun painetun materiaalin hankkimiseen, mainonnan suunnitteluun ja vaalilaisuuksien järjestämiseen sekä muihin kuluihin.

3. Vaalikampanjan rahoitus

Ilmoitus sisältää kaiken vaalirahoituksen. Rahoitus on ilmoituksessa eritelty ehdokkaan omiin varoihin sekä kaikkeen ehdokkaan, ehdokkaan tukiryhmän tai muun yksinomaisesti ehdokkaan tukemiseksi toimivan yhteisön saamaan tukeen. Ulkopuolisilta saatu tuki on eritelty yksityishenkilöiltä, yrityksiltä, puolueelta, puolueyhdistyksiltä ja muilta tahoilta saatuun tukeen.

4. Merkittävien tukijoiden tietojen ilmoittaminen.

Ilmoitusvelvollinen on ottanut ilmoituksessa kantaa siihen, sisälsikö vaalirahoitus yksittäisiä, vähintään 1 500 euron tukia tai yhdistelmäehdokkaan kampanjassa vähintään 800 euron tukia. Jos ilmoitusvelvollinen on saanut nämä summat ylittäviä tukisuorituksia, tuen antajan nimi ja muut tiedot pitää antaa vaalirahoitusilmoituksessa.

5. Vaalirahoitus kattaa kampanjakulut

Vaalirahoituksella tarkoitetaan rahoitusta, jolla katetaan ehdokkaan vaalikampanjan toteuttamisesta aikaisintaan kuusi kuukautta ennen vaalipäivää ja viimeistään kaksi viikkoa vaalipäivän jälkeen aiheutuneita kuluja riippumatta siitä, milloin nämä maksetaan.

6. Ilmoituksissa ei ole olennaisia laskentavirheitä tai teknisiä virheitä

Tarkistettuaan ilmoitukset tarkastusvirasto voi tarvittaessa kehottaa ilmoitusvelvollista tekemään uuden ilmoituksen, täydentämään jo tehtyä ilmoitusta tai selvittämään ilmoituksen oikeellisuutta ja riittävyttä.

Jos ilmoitusvelvollinen ei kehotuksesta huolimatta tee vaalirahoitusilmoitusta tai jos ilmoitus on olennaisilta osin ilmeisen virheellinen tai puutteellinen, tarkastusvirasto voi velvoittaa ilmoitusvelvollisen sakon uhalla tekemään ilmoituksen tai korjaamaan virheen tai puutteen. Uhkasakon asettaa Valtiontalouden tarkastusvirastosta annetussa laissa tarkoitettu uhkasakkolautakunta.

3.3 Tarkastusvirasto ohjaa ja neuvoo vaalirahoitusilmoituksen teossa sekä muistuttaa sen jättämisestä

Tarkastusvirasto ohjaa ja neuvoo ilmoitusvelvollisia vaalirahoitusilmoituksen teossa sekä viestii aktiivisesti tärkeistä määräpäivistä verkkosivuillaan ja sosiaalisessa mediassa.

Tarkastusvirasto viestii mahdollisuudesta jättää vaalirahoituksesta vapaaehtoinen ennakoilmoitus sekä ilmoituksen viimeisestä jättöpäivästä. Vaalituloksen vahvistamisen jälkeen tarkastusvirasto lähettää kaikille ilmoitusvelvollisille ohjeen varsinaisen vaalirahoitusilmoituksen tekemiseen. Ehdokkaat ja ilmoitusvelvolliset voivat kysyä ohjeita ja neuvoa tarkastusviraston puhelinpalvelusta joka arkipäivä kello 10–14. Lisäksi vaalirahoitusvalvontaan voi olla yhteydessä sähköpostitse.

3.4 Tarkastusvirasto julkaisee vaalirahoitusilmoitukset vaalirahoitusvalvonta.fi-verkkopalvelussa

Vaalirahoitusilmoitukset ovat julkisia, eli kenellä tahansa on oikeus tutustua niihin. Ilmoitusvelvollisuus lisää julkista tietoa ehdokkaiden mahdollisista sidonnaisuuksista.

Tarkastusvirasto huolehtii vaalirahoituksen avoimuudesta ja läpinäkyvyydestä ylläpitämällä vaalirahoitusvalvonta.fi-verkkopalvelua sekä julkaisemalla palvelussa vastaanottamansa ennako- ja vaalirahoitusilmoitukset heti ne saatuaan. Ilmoituksia pidetään verkkopalvelussa yleisön saatavilla vaalirahoituslaissa määritellyn viiden vuoden ajan vaalien tuloksen vahvistamisesta.



4 Aluevaalien 2025 valvonnan havainnot

Vuonna 2025 toimitettiin Suomessa ensimmäistä kertaa samanaikaisesti alue- ja kuntavaalit. Vaalipäivä oli 13.4.2025. Alue- ja kuntavaalien samanaikaisuus on otettu huomioon vaalirahoituslaissa. Jos ehdokas on ollut ehdolla samanaikaisesti sekä aluevaaleissa että kuntavaaleissa mutta tullut valituksi vain toisessa, hän on vaalirahoituslain mukaan ilmoitusvelvollinen molempien vaalien vaalirahoituksesta. Hän tekee tällöin yhden ilmoituksen, jossa on tiedot molempien vaalien vaalirahoituksesta.

Ilmoitusvelvollisesta, joka on tehnyt yhden ilmoituksen molempien vaalien vaalirahoituksesta, käytetään kertomuksessa nimitystä *yhdistelmäehdokas*.

Aluevaaleissa valtuutetuksi ja varavaltuutetuksi valittujen tulee vaalirahoituslain nojalla ilmoittaa vaalikampanjansa rahoitus ja kulut tarkastusvirastolle. Laissa määritellään, millaista kampanjarahoitusta ei saa ottaa vastaan, sekä säädetään velvollisuus nimetä kampanjatukea antaneet tahot, jos tuen arvo on aluevaaleissa vähintään 1 500 euroa. Yhdistelmäehdokkaisiin sovelletaan kuntavaalien alhaisempaa kampanjatuen ilmoitusrajaa, ja heidän on nimettävä kampanjatukea antaneet tahot, jos tuen arvo on vähintään 800 euroa. Vaalirahoituslain mukaan ilmoitusvelvollinen vastaa vaalirahoitusilmoituksensa sisällöstä.

Vaalirahoituslakiin tehtiin kesällä 2025 eräitä muutoksia, jotka tulivat voimaan 1.7.2025. Muutossäännöksiä ei sovellettu vielä vuoden 2025 alue- ja kuntavaaleissa, jotka järjestettiin 13.4.2025. Heinäkuussa voimaan tulleita lakimuutoksia käsitellään kertomuksen luvussa 6.

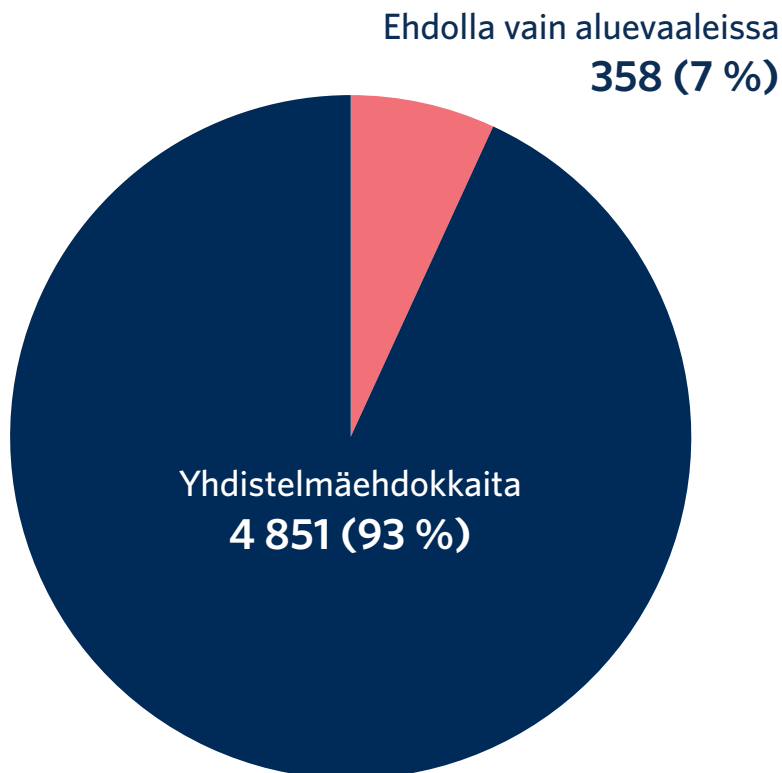
Tarkastusviraston valvontatoimiin aluevaaleissa kuului annetun ilmoituksen tietojen vertailu vaalirahoituslaissa edellytettyihin tietoihin. Valvonnan pääpaino oli vaalirahoituslain tarkoittamalla tavalla ilmoitusvelvollisuuden noudattamisessa, eli tarkastusvirasto pyrki varmistamaan, että kaikki ilmoitusvelvolliset tekevät lain mukaisen pakollisen vaalirahoitusilmoituksen. Samoin tarkastusvirasto varmisti, että ilmoituksissa ei ole olennaisia laskentavirheitä tai teknisiä virheitä.

Ilmoitusten tarkistamisen, ilmoitusvelvollisten toimittamien selvitysten ja heidän tekemien täydennysten jälkeen tarkastusviraston tietoon ei ole tullut seikkoja, joiden perusteella, sillä olisi syytä epäillä vastaanottamiensa ilmoitusten oikeellisuutta.

4.1 Vaalirahoitusilmoitukset ja ilmoitusvelvolliset

Vaaleissa valtuutetuksi tai varavaltuutetuksi valittujen tulee tehdä vaalirahoitusilmoitus eli he ovat ilmoitusvelvollisia vaalirahoituksestaan. Jos ilmoitusvelvollinen on ollut ehdolla samanaikaisesti sekä aluevaaleissa että kuntavaaleissa mutta tullut valituksi vain toisessa, hän on ilmoitusvelvollinen molempien vaalien vaalirahoituksesta (yhdistelmäehdokas). Tällöin hän tekee yhden ilmoituksen, jossa on tiedot molempien vaalien vaalirahoituksesta.

Vuoden 2025 aluevaaleissa ilmoitusvelvollisia oli yhteensä 5 209. Ilmoitusvelvollisia yksinomaan aluevaalien vaalirahoituksesta oli 358 henkilöä. Siten suurin osa ilmoitusvelvollisista (4 851 tai 93 prosenttia) olivat yhdistelmäehdokkaita, eli ilmoitusvelvollisia sekä aluevaalien että kuntavaalien vaalirahoituksesta.



Kuvio 3: Ilmoitusvelvolliset aluevaaleissa 2025.

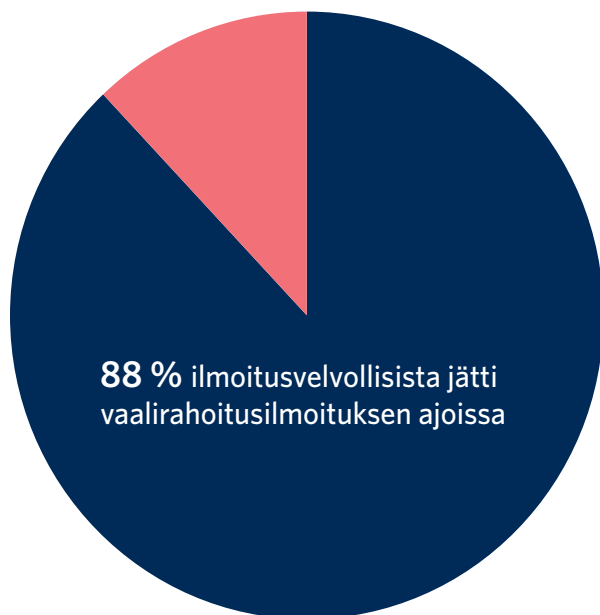
Kaikki vuoden 2025 aluevaalien ilmoitusvelvolliset ovat jättäneet vaalirahoituslain tarkoittaman vaalirahoitusilmoituksen. Ilmoituksen jätti määräaikaan 16.6.2025 mennessä 4 582 ilmoitusvelvollista eli 88 prosenttia. Siten 627 ilmoitusvelvollista eli 12 prosenttia jätti ilmoituksen vasta määräajan jälkeen. Osa ilmoitusvelvollisista jätti vaalirahoitusilmoituksensa määräajan jälkeen, mutta ennen ensimmäisen kehotuksen toimittamista.

Kaiken kaikkiaan 626 ilmoitusvelvollista täydensi tai muokkasi ilmoituksensa tietoja sen jättämisen jälkeen.



Valtaosa ilmoitusvelvollisista jätti vaalirahoitusilmoituksen määräaikaan mennessä.

**12 % ilmoitusvelvollisista
jätti vaalirahoitusilmoituksen myöhässä**



Kuvio 4: Ilmoitusmääräajan noudattaminen aluevaaleissa 2025.

Ilmoitusten tarkistamisen ja ilmoitusvelvollisten tekemiensä täydennysten jälkeen tarkastusviraston tietoon ei ole tullut seikkoja, joiden perusteella sillä olisi syytä epäillä vastaanottamiensa ilmoitusten oikeellisuutta.

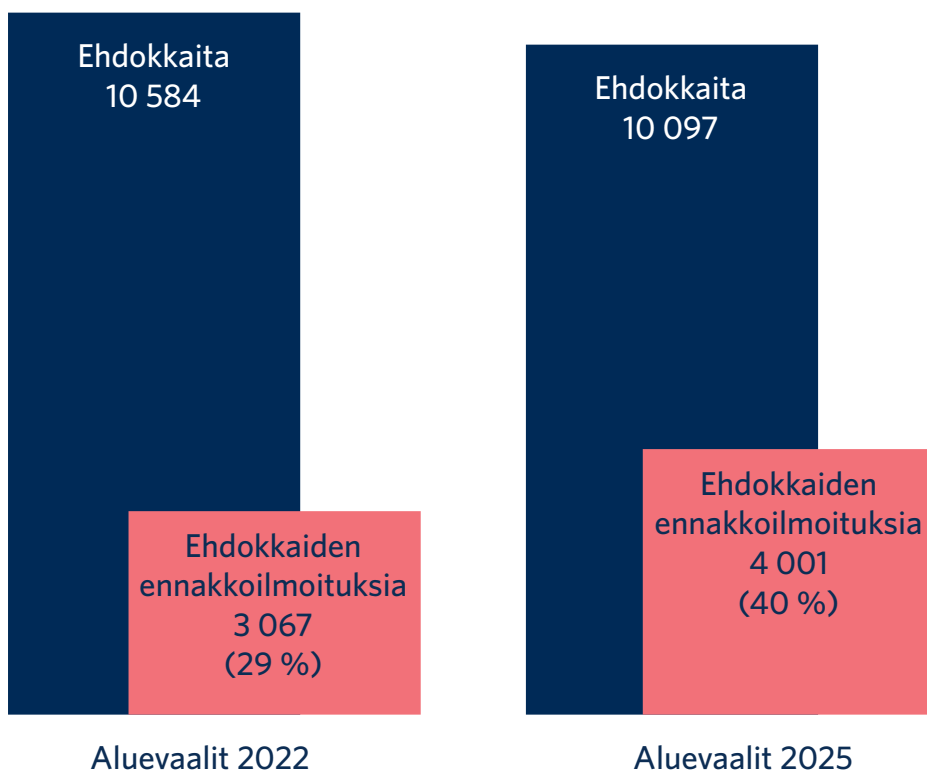
Ilmoitusvelvollisten tekemät ennakkoilmoitukset ja varsinaiset vaalirahoitusilmoitukset ovat yleisön saatavilla viiden vuoden ajan, 16.4.2030 saakka, jonka jälkeen ne arkistoidaan pysyvästi.

4.2 Ennakkoilmoitukset vaalirahoituksesta

Vuoden 2025 aluevaaleissa vapaaehtoiset ennakkoilmoitukset tuli toimittaa viimeistään vaalipäivää edeltävänä päivänä eli 12.4.2025. Ennakkoilmoitus on suunnitelma vaalikampanjan rahoituksesta ja kuluista, ja se perustuu ilmoituksen tekohetkellä tehtyyn arvioon.

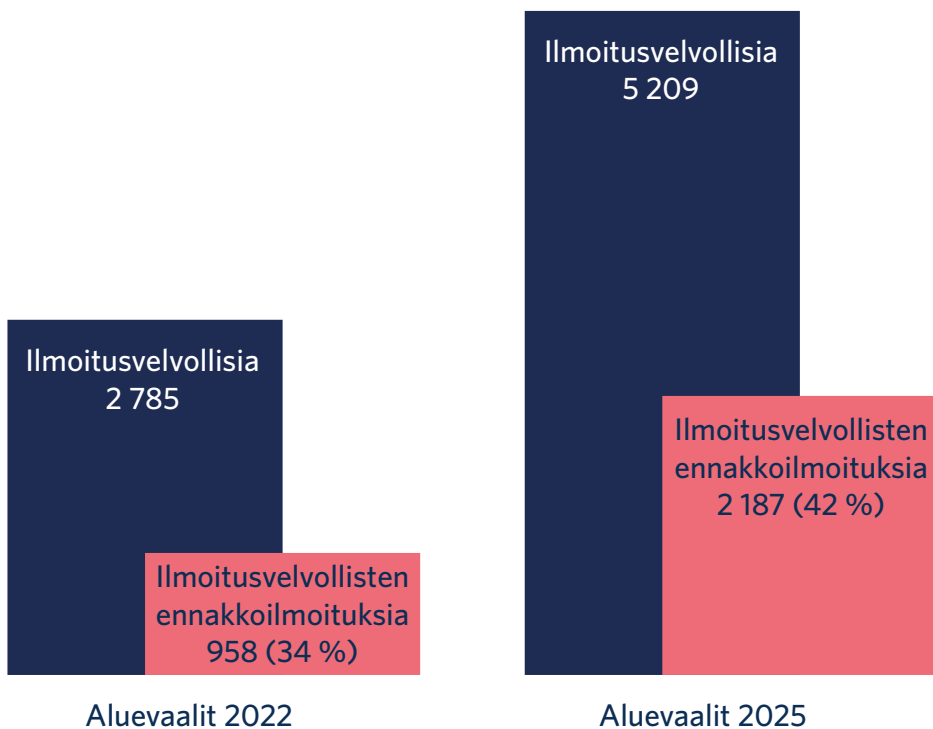
Ennakkoilmoitus vaalirahoituksesta tuli tehdä vaalikohtaisesti, eli erikseen aluevaaleista ja kuntavaaleista vaikka olisi ollut ehdolla kummassakin vaalissa. Vaalirahoituslaisa ei ole ennakkoilmoituksen osalta samaa muotoilua kuin vaalirahoituksen osalta, että ehdokkaat tekisivät yhden ilmoituksen, jossa on tiedot molempien vaalien vaalirahoituksesta.

Määräaikaan mennessä ennakkoilmoituksen jätti yhteensä 4 001 ehdokasta eli 40 prosenttia kaikista ehdokkaista (10 097). Ilmoitusvelvollisista eli vaaleissa valtuutetuksi tai varavaltuutetuksi valitusta ennakkoilmoituksen jätti 2 187 (42 prosenttia).



Kuvio 5: Ehdokkaiden ennakkoilmoitukset aluevaaleissa 2022 ja 2025.

Ennakkoilmoituksen tekemällä ehdokas voi viestiä äänestäjille läpinäkyvällä tavalla kampanjansa rahoittajista jo ennen vaalipäivää. Vuoden 2025 aluevaaleissa 40 prosenttia ehdokkaista jätti ennakkoilmoituksen. Ennakkoilmoitusten tekemisen suosio lisääntyi verrattuna vuoden 2022 aluevaaleihin, joissa ennakkoilmoituksen jätti yhteensä 29 prosenttia kaikista ehdokkaista.



Kuvio 6: Ilmoitusvelvollisten ennakoilmoitukset aluevaaleissa 2022 ja 2025.

Kaikki määräaikaan mennessä toimitetut ennakoilmoitukset on julkaistu vaalirahoitusvalvonta.fi-verkkopalvelussa. Ilmoitusvelvollisten tekemät ennakoilmoitukset ovat yleisön saatavilla viiden vuoden ajan, 16.4.2030 saakka. Muiden ehdokkaiden ennakoilmoituksia pidettiin saatavilla vaalirahoitusvalvonnan verkkopalvelussa 30 päivän ajan vaalien tuloksen vahvistamisesta. Ilmoitukset poistettiin 16.5.2025.

4.3 Tarkastusviraston kehotukset toimittaa vaalirahoitusilmoitus

Suurin osa ilmoitusvelvollisista toimitti vaalirahoitusilmoituksen annetun määräaikaan mennessä. Jos ilmoitus oli toimittamatta määräaikaan mennessä, tarkastusvirasto lähetti ilmoitusvelvolliselle kehotuksen toimittaa ilmoitus uuteen määräaikaan mennessä.

Ensimmäinen kehoitus toimittaa vaalirahoitusilmoitus lähetettiin 607 ilmoitusvelvolliselle, joista 579 (95 prosenttia) oli yhdistelmäehdokkaita. Yhdistelmäehdokkaat olivat siis ilmoitusvelvollisia sekä alue- että kuntavaalien vaalirahoituksesta. Kehotuksessa asetettiin ilmoituksen toimittamisen määräajaksi 31.7.2025.

Toinen kehoitus toimitettiin ilmoitusvelvollisille, jotka eivät edelleenkään olleet jättäneet vaalirahoitusilmoitustaan. Se lähetettiin 155 ilmoitusvelvolliselle, joista 147 (95 prosenttia) oli yhdistelmäehdokkaita. Toinen kehoitus lähetettiin 7.8.2025 ja siinä asetettiin uudeksi määräajaksi 31.8.2025 mennessä.



4 582 vaalirahoitusilmoitusta
saapui määräajassa



607 ilmoitusvelvolliselle lähetettiin
kehoitus toimittaa vaalirahoitusilmoitus



155 ilmoitusvelvolliselle lähetettiin toinen
kehoitus toimittaa vaalirahoitusilmoitus



23 ilmoitusvelvolliselle lähetettiin selityspyyntö
ilmoitusvelvollisuuden laiminlyönnistä ja
uhkasakon asettamisesta

Kuvio 7: Kehotusten ja kuulemisten määrä vuoden 2025 aluevaaleissa.

4.4 Vaalirahoitusilmoitukseen toimittamiseen liittyvä uhkasakon asettaminen

Toisen kehotuksen määräajan päätyttyä 31.8.2025 eivät kaikki ilmoitusvelvolliset edelleenkään olleet tehneet laissa säädettyä vaalirahoitusilmoitusta tarkastusvirastolle. Tilanteen katsottiin täyttävän vaalirahoituslain 10 §:n 2 momentin edellytykset sille, että tarkastusvirasto saattoi velvoittaa ilmoitusvelvolliset toimittamaan vaalirahoitusilmoituksensa sakon uhalla. Valvontaprosessissa siirryttiin siten puuttuvien ilmoitusten osalta uhkasakkolain (1113/1990) mukaiseen menettelyyn.

Ennen uhkasakon asettamista asianosaisia ilmoitusvelvollisia vielä kuultiin eli heille varattiin tilaisuus antaa selitys (asianosaisen kuuleminen). Yhteensä 23 ilmoitusvelvolliselle toimitettiin kuulemispyyntö ennen uhkasakon asettamista. Ilmoitukset toimitettiin haastemiesten välityksellä.

Kuulemisvaiheen määräajan päätyttyä 1.10.2025 kaikki ilmoitusvelvolliset olivat toimittaneet vaalirahoitusilmoituksensa tarkastusvirastolle.

4.5 Jälki-ilmoitusvelvollisuus kampanjalainasta

Ilmoitusvelvollisen on tehtävä tarkastusvirastolle jälki-ilmoitus lainasta, jos hän tai hänen tukiryhmänsä on ottanut lainaa vaalikampanjan kulujen kattamiseksi. Jälki-ilmoituksessa pitää ilmoittaa lainan määrä ja ulkopuolisilta lainan maksamiseen saadut tukisuoritukset, joiden arvo on vähintään 1 500 euroa.

Vuoden 2025 aluevaaleissa jälki-ilmoitusvelvollisuus muodostui neljälle ilmoitusvelvolliselle (neljälle vuoden 2022 aluevaaleissa). Ensimmäinen jälki-ilmoitus pitää tehdä vuoden 2026 helmikuussa. Jälki-ilmoitus tulee tehdä laina-aikana kalenterivuositain sillä vaalikaudella, johon laina liittyy. Jälki-ilmoitus tehdään vain eduskuntavaaleja, aluevaaleja ja europarlamenttivaaleja varten otetusta lainasta.



5 Aluevaalien 2025 vaalirahoitus euroissa

Vaalirahoituslailla pyritään lisäämään vaalirahoituksen avoimuutta ja tietoa ehdokkaiden mahdollisista sidonnaisuuksista. Lisäksi lailla pyritään hillitsemään ehdokkaiden kampanjakulujen kasvua.

Vaalirahoitusvalvonta koosti vaalirahoitusilmoitusten perusteella euromääräisiä yhteenvetotietoja vaalirahoituksesta vuoden 2025 aluevaaleista. Luvut perustuvat ilmoitusvelvollisten vaalirahoitusilmoituksiin.

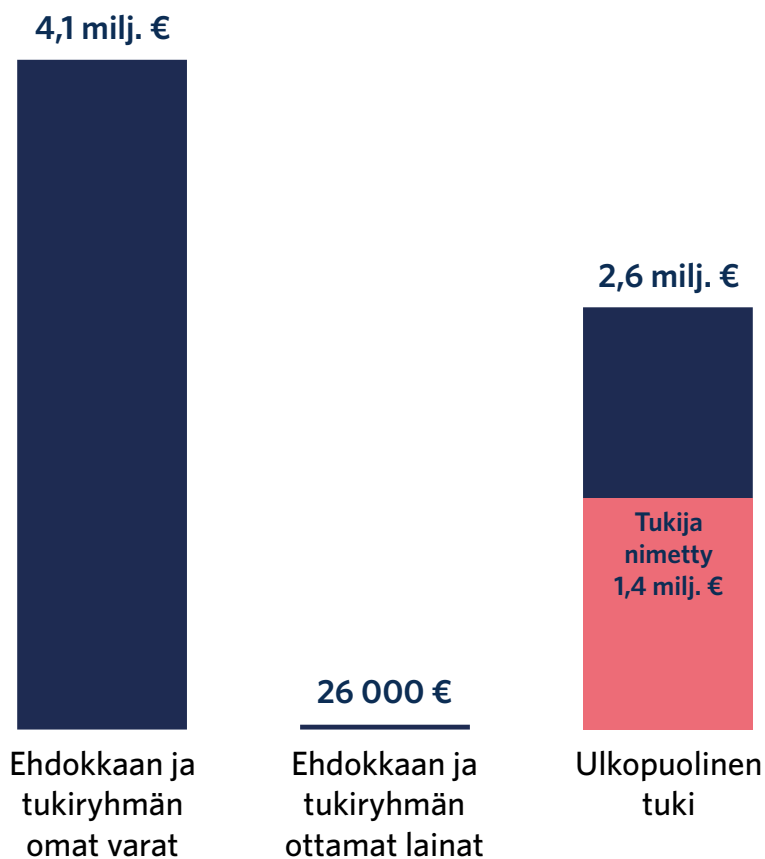
5.1 Kokonaisrahoitus, omat varat ja ulkopuolinen tuki

Vaalirahoitusilmoitusten perusteella ilmoitusvelvollisten yhteenlaskettu vaalirahoitus oli vuoden 2025 aluevaaleissa 6,6 miljoonaa euroa. Ilmoitusvelvolliset saivat ulkopuolista tukea vaalikampanjoihinsa 2,6 miljoonaa euroa eli 39 prosenttia kokonaisrahoituksesta. Kokonaisrahoituksesta 4,0 miljoonaa euroa eli 61 prosenttia oli ilmoitusvelvollisten omia sekä tukiyhdistyksen varoja ja lainoja.

5.2 Ulkopuolisen tuen antaja pitää nimetä vaalirahoitusilmoituksessa

Aluevaalien vaalirahoitusilmoituksessa on ilmoitettava yksittäinen tuki ja sen antajan nimi, jos tuen arvo vain aluevaaleissa ehdolla olleella on vähintään 1 500 euroa ja yhdistelmäehdokkaalla vähintään 800 euroa.

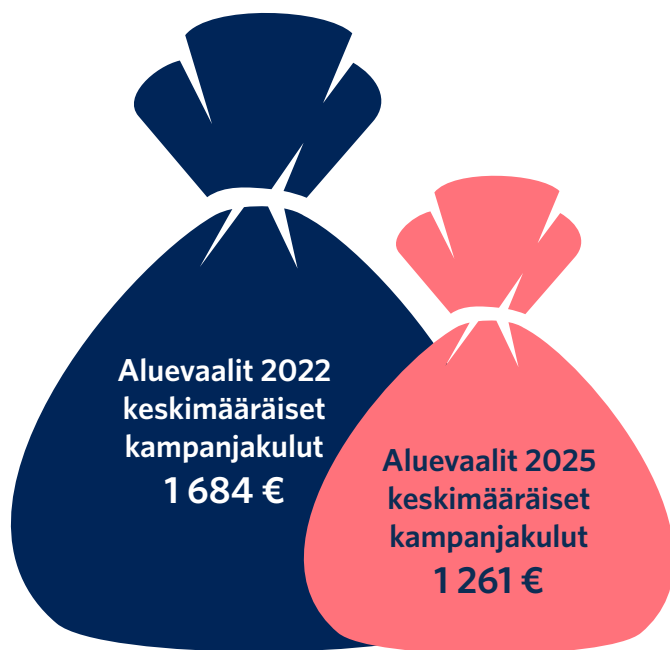
Vuoden 2025 aluevaaleissa ilmoitusvelvolliset saivat vaalirahoitusilmoitusten perusteella yhteensä noin 2,6 miljoonaa euroa tukea kampanjan ulkopuolisilta tahoilta. Vaalirahoitusilmoituksissa nimettyjen antajien osuus tästä ulkopuolisesta tuesta oli noin 1,4 miljoonaa euroa eli 54 prosenttia.



Kuvio 8: Ilmoitusvelvollisten vaalirahoitus aluevaaleissa 2025: omat varat, lainat ja ulkopuolinen tuki.

5.3 Kampanjakulut

Vuoden 2025 aluevaaleissa kampanjoiden kokonaiskulut olivat vaalirahoitusilmoitusten perusteella 6,6 miljoonaa euroa. Siten keskimääräiset kampanjakulut eli kulut per ilmoitusvelvollinen olivat noin 1 261 euroa. Vaalikampanjoiden keskimääräiset kampanjakulut pienentyivät vuoden 2022 aluevaaleihin verrattuna, sillä vuoden 2022 vaaleissa keskimääräiset kampanjakulut olivat 1 684 euroa.



Kuvio 9: Ilmoitusvelvollisten keskimääräiset kampanjakulut (kulut per ilmoitusvelvollinen) aluevaaleissa 2022 ja 2025.



6 Valvontavaltuuksien rajoitukset sekä vaalirahoituslain uudistustarpeet

6.1 Vaalirahoituslaki muuttui 1.7.2025

Vaalikaudella 2019–2023 valmisteltiin puolue- ja vaalirahoituslainsäädännön uudistusta. Työn tuloksena julkaistiin hallituksen esitys 254/2022 vaalirahoituslain ja puoluelain muuttamisesta. Kyseinen lakiesitys raukesi, sillä sitä ei ehditty käsitellä ennen kevään 2023 eduskuntavaaleja, ja puolue- ja vaalirahoitusvalvonnan kannalta keskeiset lakimuutokset jäivät tekemättä.

Marraskuussa 2024 julkaistiin hallituksen esitys eduskunnalle (HE 190/2024) ehdokkaan vaalirahoituksesta annetun lain, puoluelain, vaalilain sekä kansalaisaloitelain muuttamisesta. Esitys pohjautuu pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelmaan sekä osittain rauenneeseen hallituksen esitykseen 254/2022. Annetun hallituksen esityksen perusteella vaalirahoituslakia muutettiin 1.7.2025 alkaen.

Yksi merkittävä muutos on, että jatkossa myös lainan myöntäjä tulee ilmoittaa vaalirahoitusilmoituksessa, mikäli laina on merkittävä. Merkittävänä pidetään kuntavaaleissa vähintään 1 100 euron ja muissa vaaleissa 2 000 euron lainaa. Lisäksi pitää ilmoittaa lainoja koskevat takaukset ja vierasvelkapantit. Mikäli lainanantaja on luottolaitos, riittää tieto, että kyseessä on luottolaitoksen myöntämä laina eikä ilmoituksessa tarvitse täsmentää, mikä luottolaitos on myöntänyt lainan.

Tarkastusviraston näkemyksen mukaan vaalirahoituslakiin lisätty velvoite ilmoittaa merkittävien lainojen myöntäjät on yksi tärkeimmistä lakimuutoksista. Muutos lisää ennen kaikkea vaalirahoituksen läpinäkyvyyttä. Se poistaa räikeimmän mahdollisuuden kiertää lakia sekä tuo lainat poliittisen toiminnan rahoitusmuotona paremmin linjaan muiden vaalirahoitusta koskevien euromääräisten rajoitusten kanssa.

Vaalirahoituslain päivityksessä heinäkuussa 2025 korotettiin vaalirahoitusilmoituksessa erikseen ilmoitettavan tuen vähimmäisarvoja. Jatkossa on erikseen ilmoitettava kukin yksittäinen tuki ja sen antaja, jos tuen arvo on kuntavaaleissa vähintään 1 100 euroa ja muissa vaaleissa vähintään 2 000 euroa. Vuoden 2025 alue- ja kuntavaaleissa erikseen ilmoitettavan tuen vähimmäismäärät olivat 800 euroa kuntavaaleissa ja 1 500 euroa aluevaaleissa. Yhdistelmäehdokkaiden osalta erikseen ilmoitettavan tuen raja nousi vuoden 2025 lakimuutoksen myötä 800 eurosta 2 000 euroon. Siten yhdistelmäehdokas voi jatkossa ottaa vastaan 150 prosenttia enemmän ulkopuolista rahoitusta ilman, että hänen tarvitsee nimetä tuen antajaa vaalirahoitusilmoituksella.

Poliittista rahoitusta sääntelevien lakien tarkoitus on lisätä vaalirahoituksen avoimuutta, antaa tietoa ehdokkaiden mahdollisista sidonnaisuuksista, estää epäasiallisten sidonnaisuuksien syntymistä sekä rajoittaa vaalikampanjoiden kasvua. Tarkastusviraston nä-

kemyksen mukaan vaalirahoituksen tulisi olla mahdollisimman läpinäkyvää ja erikseen ilmoitettavan tuen rajoja tulisi pikemminkin laskea. Siksi tarkastusvirasto on jo aiemmissa raporteissaan nostanut esiin, että erikseen ilmoitettavan tuen alaraja pitäisi laskea.

6.2 Valvontavaltuuksissa on puutteita

Tarkastusvirasto valvoo vaali- ja puoluerahoitusta sille myönnettyjen toimivaltuuksien puitteissa. Käytännön valvontatyössä virasto on kuitenkin havainnut, että sen nykyisissä valvontavaltuuksissa on sellaisia puutteita, jotka hankaloittavat valvontaan liittyvien tehtävien tarkoituksenmukaisesta hoitamisesta. Valvonnan rajoitukset voivat siksi merkittäväällä tavalla rajoittaa vaali- ja puoluerahoituksen läpinäkyvyyden toteutumista lainsäädännön tavoitteiden tarkoittamalla tavalla.

Vertailutiedot tehostaisivat valvontaa

Vuoden 2025 alue- ja kuntavaaleissa tarkastusvirasto saattoi osana valvontatehtäväänsä pyytää harkintansa mukaan ilmoitusvelvollisilta lisätietoja ja selvityksiä, joista se pystyisi tarkistamaan vaalirahoitusilmoitusten oikeellisuuden ja riittävyyden. Velvollisuus toimittaa tietoja koskee kuitenkin ainoastaan ilmoitusvelvollista, eikä tarkastusvirastolla ole oikeutta vaatia selvityksiä ja lisätietoja kolmansilta osapuolilta. Näin tarkastusvirastolla ei ole käytännössä oikeuksia vaatia tai kerätä vertailutietoja ilmoitusten oikeellisuuden varmistamiseksi.

Tarkastusvirasto on nostanut raporteissaan esille rajalliset tietojensaantioikeutensa. Nykytilanteessa tarkastusvirastolla ei ole oikeuksia saada lisätietoja kampanjaan tukea antaneilta ja kampanjalle palveluita tai tuotteita toimittaneilta tahoilta. Myös Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestö ETYJ ja eduskunnan tarkastusvaliokunta ovat jo vuosia sitten kiinnittäneet huomiota tarkastusviraston rajallisiin tietojensaantioikeuksiin.

Tarkastusvirasto on lähes täysin ehdokkaan ilmoittamien tietojen varassa tilanteissa, joissa on syytä epäillä ehdokkaan vaalirahoitusilmoituksen olevan olennaisilta osin virheellinen tai puutteellinen. Tämä haittaa merkittävästi tehokasta valvontaa. Se on myös luonut tilanteen, jossa esimerkiksi yksittäisellä mediayhtiöllä voi olla enemmän tietoa ehdokkaan vaalikampanjan suuruudesta kuin valvovalla viranomaisella.

Sanktiot vaalirahoituslain rikkomuksista ovat vähäisiä

Nykyisessä lainsäädännössä ainoa sanktioon rinnastuva keino tehostaa lain toimeenpanoa on mahdollisuus määrätä uhkasakko, mutta sen käyttöä on rajattu tiukasti. Jos ilmoitusvelvollinen ei tarkastusviraston kehotuksesta huolimatta tee vaalirahoitusilmoitusta tai jos ilmoitus havaitaan olennaisilta kohdiltaan ilmeisen virheelliseksi tai puutteelliseksi, tarkastusvirasto voi velvoittaa ilmoitusvelvollisen sakon uhalla tekemään ilmoituksen tai korjaamaan virheen tai puutteen.



Jos ilmoitusvelvollinen ei pyynnöistä huolimatta toimita tarkastusvirastolle pyydettyjä selvityksiä kampanjan rahoituksesta tai kuluista, ei tarkastusvirastolla ole mahdollisuuksia velvoittaa häntä tietojen toimittamiseen vaalirahoituslain nojalla. Tämä asettaa ehdokkaat myös keskenään epätasa-arvoiseen asemaan. Riskinä on, että yhä useampi vetoaa jatkossa oikeuteensa olla toimittamatta lisäselvityksiä, jolloin tarkastusvirasto ei kykene valvomaan ilmoitusten sisältöä mitenkään.

Tarkastusvirastolla ei myöskään ole mahdollisuuksia vaalirahoituslain nojalla velvoittaa ilmoitusvelvollista tekemään niin sanottua jälki-ilmoitusta vaalikampanjaa varten otetusta lainasta. Eduskuntavaaleissa, aluevaaleissa ja europarlamenttivaaleissa ilmoitusvelvollisen pitää jälki-ilmoituksella ilmoittaa ehdokkaan tai tukiryhmän vaalikampanjaa varten ottaman lainan määrän sekä ulkopuolisilta lainan maksamiseen saadut tukisuoritukset, joiden arvo on vähintään 1 500 euroa.

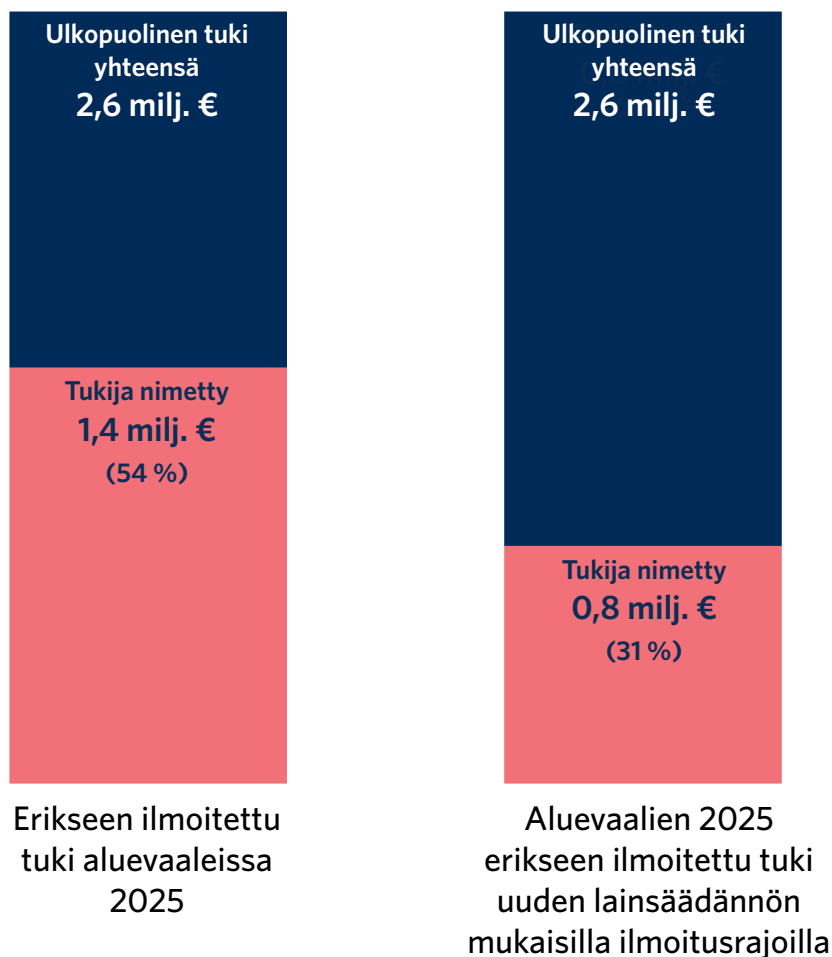
Vaalirahoituslain 4 §:ssä on kuvattu vaalirahoituksen vastaanottamiseen liittyviä rajoituksia ja lueteltu tahoja, joilta on kiellettyä vastaanottaa kampanjatukea. Rajoitusten rikkomisesta ei ole kuitenkaan säädetty sanktioita, eikä rajoitusten valvonta kuulu tarkastusviraston valvontakokonaisuuteen vaan niin sanotun poliittisen vastuun piiriin. Nykyisen lainsäädännön puitteissa ehdokkaiden ei esimerkiksi tarvitse palauttaa tukisuoritusta, jonka on antanut laissa erikseen kielletty taho.

Erikseen ilmoitettava tuen alaraja pitäisi laskea tai poistaa kokonaan oikeushenkilöiltä

Muutetun vaalirahoituslain (373/2025) mukaan ilmoitusvelvollisen on jatkossa ilmoitettava erikseen kukin yksittäinen tuki ja sen antaja, jos tuen arvo on kuntavaaleissa vähintään 1 100 euroa ja muissa vaaleissa vähintään 2 000 euroa. Vielä vuoden 2025 vaaleissa vastaavat rajat olivat 800 euroa ja 1 500 euroa. Lakimuutoksen myötä yhdistelmäehdokkaiden eli sekä kunta- että aluevaaleissa ehdolla olleiden, osalta erikseen ilmoitettavan tuen raja nousi vuoden 2025 800 eurosta 2 000 euroon.

Tarkastusvirasto ehdotti edellisellä vaalikaudella puolue- ja vaalirahoituslain uudistuksen yhteydessä, että oikeushenkilöiden nimen julkistamiseen vaadittavaa tuen alarajaa lasketaan. Ehdotus karsiutui lainvalmistelun aikana, mutta tarkastusvirasto pitää sitä edelleen merkittävänä muutostarpeena. Julkistamisvelvollisuus kohdistuisi vain oikeushenkilöihin, eikä siihen siten liity ongelmia yksityisyyden suojan näkökulmasta. Valvonnasta saatujen kokemusten perusteella alarajan laskeminen toisi kuitenkin paljon lisää avoimuutta sekä poliittisen rahoituksen lähteisiin että niissä esiintyviin sääntöjenvastaisuuksiin.

Vuoden 2025 aluevaaleissa ilmoitusvelvolliset saivat vaalirahoitusilmoitusten perusteella yhteensä noin 2,6 miljoonaa euroa tukea kampanjaan ulkopuolisilta tahoilta. Vaalirahoitusilmoituksissa nimettyjen antajien osuus tästä ulkopuolisesta tuesta oli noin 1,4 miljoonaa euroa eli 54 prosenttia. Nimettyjen tukijoiden osuus ulkopuolisesta tuesta olisi noin 0,8 miljoonaa euroa (31 prosenttia), jos erikseen ilmoitettavan tuen rajana käytettäisiin 2 000 euron ilmoittamisrajaa.



Kuvio 10: Nimetyt tukijat, mahdollinen kehitys uuden lainsäädännön perusteella.

6.3 Lainsäädäntöä tulisi edelleen harmonisoida alue- ja kuntavaalien osalta

Vaalirahoituslakia tulisi edelleen harmonisoida ja selkeyttää samanaikaisesti järjestettävien alue- ja kuntavaalien osalta. Vuoden 2025 lakimuutoksen jälkeen vaalirahoitusilmoituksessa erikseen ilmoitettavan tuen raja on aluevaaleissa 2 000 euroa ja kuntavaaleissa 1 100 euroa. Niin sanottujen yhdistelmäehdokkaiden osalta raja on 2 000 euroa.

Tarkastusvaliokunnan näkemyksen mukaan (TrVL 1/2025 vp) yhtenäiset ilmoitusvelvollisuuden alarajat vähentäisivät sekaannuksien mahdollisuutta ja auttaisivat selkeyttämään tilannetta.

Tarkastusviraston näkemyksen mukaan tilannetta selkeyttäisi se, että erikseen ilmoitettavan tuen alaraja olisi yhdenmukainen kaikille ilmoitusvelvollisille samanaikaisissa alue- ja kuntavaaleissa. Vaalirahoituksen läpinäkyvyyttä lisäisi, että erikseen ilmoitettavan tuen raja olisi korkeintaan kuntavaaleissa käytettävä alaraja, eli 1 100 euroa (1.7.2025 alkaen). Samanaikaisissa alue- ja kuntavaaleissa myös lainojen myöntäjien ilmoittamisessa vaalirahoitusilmoituksessa tulisi tarkastusviraston näkemyksen mukaan soveltaa kuntavaalien 1 100 euron alarajaa. Tällöin alaraja olisi kaikille ehdokkaille sama samanaikaisesti järjestettävissä vaaleissa.

Tarkastusviraston näkemyksen mukaan vaalirahoituslakia tulisi tarkentaa niin, että yhdistelmäehdokkaiden ennakkoilmoitus samanaikaisissa alue- ja kuntavaaleissa laadittaisiin samoin periaattein kuin varsinainen ilmoitus. Siten ehdokas, joka olisi ehdolla samanaikaisesti sekä aluevaaleissa että kuntavaaleissa, tekisi yhden ennakkoilmoituksen, jossa olisi tiedot molempien vaalien vaalirahoituksesta.

Vaalirahoituslain 11 a §:ssä säädetään kampanjalainoja koskevasta jälki-ilmoituksesta. Jos ilmoitusvelvollinen tai hänen tukiryhmänsä on ottanut lainaa vaalikampanjan kuluihin kattamiseksi, ilmoitusvelvollisen on tehtävä lainasta tarkastusvirastolle jälki-ilmoitus. Jälki-ilmoituksessa pitää ilmoittaa lainan määrä ja ulkopuolisilta lainan maksamiseen saadut tukisuoritukset, joiden arvo on vähintään 1 500 euroa. Tarkastusviraston näkemyksen mukaan jälki-ilmoituksessa tulisi noudattaa samoja raja-arvoja ulkopuolisilta lainan maksamiseen saatujen tukisuoritusten ilmoittamiseen kuin varsinaisessa ilmoituksessa.

Viitteet



- 1 Laki ehdokkaan vaalirahoituksesta 273/2009.
- 2 Perustuslakivaliokunnan mietintö PeVM 2/2009 vp.
- 3 HE 13/2009 Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi ehdokkaan vaalirahoituksesta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi.
- 4 Laki ehdokkaan vaalirahoituksesta 273/2009, 5 §, 10 §.
- 5 Laki ehdokkaan vaalirahoituksesta 273/2009, 8 §.
- 6 Laki ehdokkaan vaalirahoituksesta 273/2009, 11 §.
- 7 Laki ehdokkaan vaalirahoituksesta 273/2009, 2 §.
- 8 Laki ehdokkaan vaalirahoituksesta 273/2009, 3 §, 4§, 6 §, 11 a §.
- 9 Laki ehdokkaan vaalirahoituksesta 273/2009, 6 §.
- 10 Laki ehdokkaan vaalirahoituksesta 273/2009, 4 §.
- 11 Laki ehdokkaan vaalirahoituksesta 273/2009, 4 §.
- 12 Laki ehdokkaan vaalirahoituksesta 273/2009, 4 §.
- 13 Laki ehdokkaan vaalirahoituksesta 273/2009, 6 §.
- 14 Laki ehdokkaan vaalirahoituksesta 273/2009, 4 §.
- 15 Laki ehdokkaan vaalirahoituksesta 273/2009, 5–8 §.
- 16 Laki ehdokkaan vaalirahoituksesta 273/2009, 8 §, 10 §.
- 17 Laki ehdokkaan vaalirahoituksesta 273/2009, 6 §, 8 § 10 §.



VALTIONTALOUDEN TARKASTUSVIRASTO (VTV)
PORKKALANKATU 1, PL 1119, 00101 HELSINKI

puh. 09 4321 | www.vtv.fi | @VTV_fi